

ČTVRTLETNÍK SEVEROČESKÉHO MUZEA V LIBERCI

I/2018

Informační a programové periodikum. K dostání zdarma v síti informačních center a muzeí Libereckého kraje a Euroregionu Nisa. V nákladu 1000 ks vydává Severočeské muzeum v Liberci, příspěvková organizace, Masarykova ul. 11, 460 01 Liberec, <http://www.muzeumb.cz>, muzeumb@muzeumb.cz, tel.: 485 246 111

Na kole v muzeu? Na kole v muzeu!

Jiří Křížek, fotografie: Radek Hon

V sobotu 24. března se v historické budově Severočeského muzea konala akce, která vzbudila značný rozruch. Parta cyklistů pod hlavičkou občanského sdružení 2426i Freeride Team Ještěd uspořádala v kompletně vyklizených interiérech muzea „ostrý“ závod MuzeumTB Race s limitovanou účastní padesáti závodníků.

Téměř všichni, kdo toho dne přišli do muzea, byli nadšeni, i když v muzeu neviděli jediný sbírkový exponát. Dostavili se ale i ti, kteří nám chtěli osobně vynadat. S některými z nich jsem měl příležitost diskutovat. Po fyzické prohlídce bezpečnostních opatření na „místě činu“ a poté, co viděli citlivý přístup organizátorů závodů k budově muzea a jejímu původnímu vybavení, dokázali změnit názor. Jak se ale přesto dalo očekávat, ne každý nás za pořádání cyklistického závodu chválil a na sociálních sítích se rozproučila vyhrcoaná diskuze stejně rychlým tempem jako MTB speciály po muzejních schodech (chráněných koberci).

Nejvíce jsme to schytali od lidí, kteří do muzea ani nepřišli a pro které jsme apriori jednoznačně porušili „kulturní tabu“. Dovolím si v té souvislosti malou osobní zpověď.

Patřím mezi velmi konzervativní povahy, (nejen) z toho důvodu pracuji v muzeu, které je rájem i útočištěm pro tento typ lidí. Před příchodem do této instituce jsem dlouhá léta pracoval jako památkář v Národním památkovém ústavu, a kdyby za mnou

tehdy někdo přišel, že chce pořádat závody v extrémních sportovních disciplínách v prostorách kulturní památky, snažil bych se mu to kvůli své konzervativní povaze, opřené o památkářskou profesi, rozmluvit. Po sedmi letech v čele Severočeského muzea, během kterých se v muzejní budově podařilo s nezměrným úsilím a s permanentním nedostatkem peněz mnohé opravit a restaurovat,

bych osobně vyvedl za límeček kohokoli, kdo by budově muzea škodil, což se v minulosti bohužel někdy i dělo.

Po prvotním nápadu na pořádání MTB závodů jsem si proto udělal přehled, kde jaká kulturní památka nebo areál hostí podobnou akci a ejhle! Co třeba celosvětově známý závod Pražské schody na Hradčanech, který se jezdí od roku 1994 a kde vítězí zlatý medailista z olympiády v Londý-

ně Jaroslav Kulhavý? Co každoroční masové maratónské běhy v historických centrech měst? Co exhibice provazochodců a horolezců mezi věžemi historických hradů, kostelů a radnic? Pro část občanů to nepřestane nikdy být znevažování posvátných památek a zneuctění předků, kteří tyto stavby i celá města postavili. Pro jinou část obyvatel to zase bude

Pokračování na straně 2

Pokračování ze strany 1

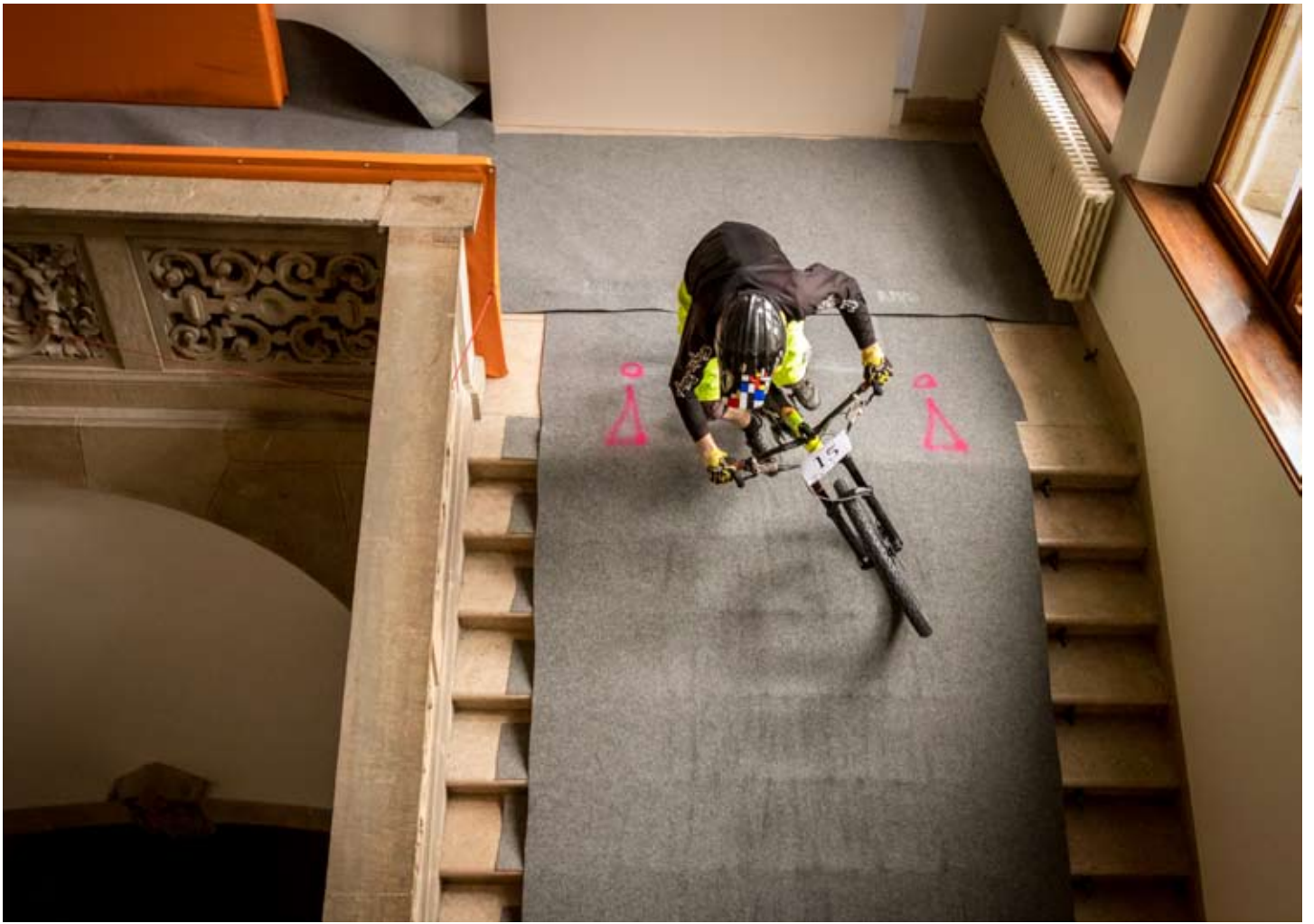
jedinečná příležitost, která novým způsobem zatraktivní danou stavbu nebo lokalitu. Tyto dva světy se zřejmě nedokážou nikdy shodnout a potkat. Muzeum je prostorem, který téměř vždy osloví první část publika tím, že poskytne to, co se od něho tradičně očekává – solidní kulturní akci v podobě výstav, expozic, přednášek a podobně. Po sedmi letech zkušeností jsem si v muzeu troufl povolít akci, která by za normálních okolností nebyla přípustná, ale co je důstojné vůči muzejní budově, když je prázdná a připravená na sbíječky?

Poslední výstava před uzavřením muzea se navíc věnovala vývoji konstrukce jízdního kola v posledních dvou staletích. Při její vernisáži

v září 2017 uspořádali před muzeem členové Českého klubu velocipedistů rej, jehož součástí byla i ukázka akrobacie na vysokém kole. Před 120 lety by to zcela jistě způsobilo skandál, že se před hlavním vchodem do novostavby jedné z nejváženějších kulturních institucí prohánějí hejskové ze zbohatlických libereckých rodin, kterým jejich tatínkové koupili pár trubek s pedály za cenu dvou krav, místo aby pomohli trpícím dělnickým rodinám. Po sto dvaceti letech tato akce přítomné diváky pobavila a někoho z přihlížejících doufám i trochu poučila, třeba v tom, aby vysokému kolu neřikal „kostitřas“.

Přesto jsem se o borce na vysokých kolech bál, aby se nikomu nic

Pokračování na straně 4

Pokračování ze strany 2

nestalo, a spoléhal na jejich zkušenosti. Při natáčení reportáže do pořadu České televize Toulavá kamera v listopadu 2017 se pro změnu zase kolega před objektivem kamery bezostyšně projížděl v interiéru velkého sálu muzea na historickém kole Erlach! Přitom se jedná o jeden z deseti na světě dochovaných exemplářů! Opět jsem se obával, tentokrát tedy více o kolo těžko vyčíslitelné tržní ceny než o cyklistu, který by eventuelně vzhledem k 140 let starému lehkolu padal z malé výšky v malé rychlosti. Ničemu a nikomu se opět nic nestalo, přesto bych při prezentaci jakékoli výstavy nikomu nedoporučoval používat in natura sbírkové předměty, třeba jezdit na historickém kole, kterých je na světě deset. Přesto jsem to sám učinil – proč? Protože jsem se opět spolehl na profesionalitu kolegů, tentokrát z Muzea města Ústí nad Labem, kteří nám uvedené kolo zapůjčili, předem jízdu kola schválili a osobně se jí účastnili. Pokud bych se jako ředitel muzea a shodou okolností i jako kurátor dotyčné výstavy neustále řídil pouze možnými riziky a vyzkoušenými metodami, nikam bychom se v muzeu myšlenkově nepohnuli a dál zůstávali na místě, kde jsme muzeum před x lety našli.

Přitom zrovna Severočeské muzeum bylo založeno nikoli pouze jako statické zařízení pro prezentaci sta-

rožitých sbírek, ale jako moderní vzdělávací instituce pro řemeslnické a výrobní obory tak, aby se odborná i laická veřejnost mohla seznamovat s nejnovějšími trendy v průmyslu, umění a kultuře. Proto jsme, konkrétně v rámci výstavy Kolo 1817–2017, netradičním „visacím“ způsobem vystavili kromě historických exponátů i nejmodernější karbonový bicykl Merida, což se setkalo s živým zájmem návštěvníků. Sport dnes tvoří velkou část naší současnosti i minulosti, at se nám to líbí nebo ne, a muzejní instituce by tento fakt měly reflektovat.

Závody MTB v historických inte-

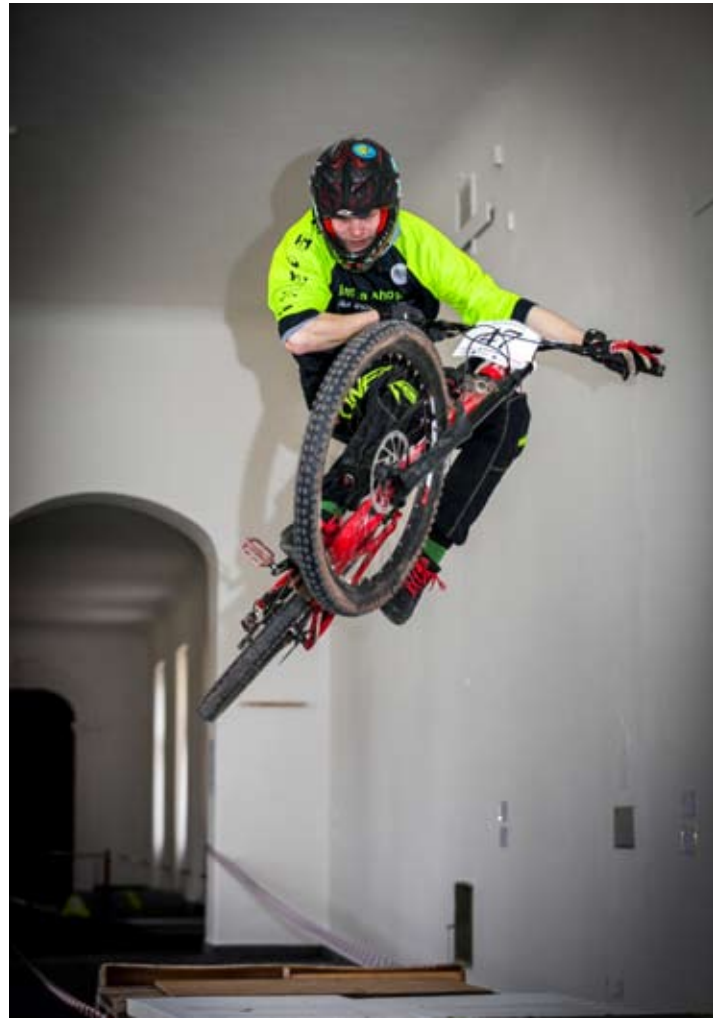
riérech muzea jsou extrémním příkladem, jak lze v konkrétním okamžiku nečekaně propojit komunity, zvyklé na tradiční podobu a funkci muzea, s komunitami „mimo muzeum“, kterých je z čistě statistického a kvantitativního hlediska návštěvnosti českých muzeí většina. Přestože jsme před závodem MTB pořádali výstavu o historii kol, téměř všichni závodníci upřímně přiznali, že v muzeu nebyli. Pravidelný návštěvník muzea se zhrdčí, běžný obyvatel pokrčí rameny, muzejník by se měl zamyslet...

Závody MTB jako kuriózní epilog výstavy k výročí 200 let od vynálezu

Karla von Draise jsem schválil poté, co jsem se opět setkal s profesionalitou a zodpovědností, tentokrát na straně pořádajícího Freeride Teamu Ještěd.

Přesto jsem se opět obával jako poprvé při vernisážové exhibici hlavně o zdraví cyklistů. Nikomu a ničemu se nic nestalo, jen pár lidí nás bude stále neoblomně považovat za barbary, což bohužel patří k životu, pokud chcete rozbít nikoli kulturní památku, ale některý z přezívajících stereotypů.

P. S. Věděli jste, že se v historické budově jezdí lépe na horském kole s pevným rámem? ■

MuzeuMTB Race

Jan Tandler (2426i Freeride Team Ještěd), fotografie: Radek Hon

Ani jsme nečekali, že by tahle akce byla bez odezvy. Vždyť někdo pustil do kulturní památky bajkery, aby se tu proháněli skrz výstavní sály a sjížděli schodiště. V sobotu 24. března 2018 se totiž v budově Severočeského muzea v Liberci odjel závod MuzeuMTB Race. A hned z několika důvodů šlo o jedinečnou akci.

V první řadě se jen tak na kole neprojedete uvnitř stavby postavené před rokem 1900, která je pod památkovou ochranou. Natož abyste si do ní vzali svůj sjezdový speciál, hoblovali na něm kamenné schody a řádili na překážkách, které ve výstavních sálech nahradily historické exponáty. To všechno za povzbuzování desítek, možná stovek fanoušků a návštěvníků muzea.

Přitom ještě pár týdnů zpátky nikdo netušil, že se něco takového může uskutečnit. Náhoda ale pomohla tomu, že se před zahájením rozsáhlé rekonstrukce interiérů Severočeského muzea objevil krátký časový prostor, ve kterém jsme mohli postavit startovní rampu do sálu secese a 20. století, vrátit se skrz baroko, renesanci až do antiky a po průletu po schodišti do přízemí zasprintovat okolo výtahu k cílové-

mu skoku přes pískovcové zábradlí v hlavním sále.

Samotný sobotní závod měl omezený počet startujících a stejně rychle, jako jsme zveřejnili informace o jeho konání, se také rozdalo těch 50 startovních čísel. Mezi závodníky byli všichni zástupci všech tradičních kategorií od juniorů, přes dvě odvážné ženy, až po borce na pevných kolech i celopérech, kteří dorazili z různých koutů republiky! Po dvou závodních jízdách si mezi mladými puškami vyjel první místo Pavel Reinl před Tomášem Horákem a Matějem Matouškem. Ženy si rozdělily ceny od hlavních sponzorů závodu značek Rock Machine a Funstorm v pořadí Alena Bauerová a Zuzana Žantová.

Bylo vidět, že na trati, na které musel člověk i díky průjezdům krásnými pískovcovými portály často brzdit a zase akcelarovat, nebude celoodpružené kolo zrovna ve výhodu. Takže boj o místa v kategorii full suspension byl hodně podle výrazů v cíli dost náročný. Nejvyšší stupínek nakonec obsadil Honza Kasnar před Matějem Višnovským a třetím Lukášem Matouškem. Z hlediska časů byly nakonec nejostřejší jízdy

v kategorii pevných rámců. Tu ovládl Ondra Štěpánek, kterému v obou kolech dýchal na záda Dominik Kvapil. Třetí skončil Petr Pala.

Po závodě muzika i skandování v muzeu utichlo, překážky byly rozebrány a ředitel muzea si mohl oddechnout, že nikdo ani nic nepřišlo k újmě. Jak by taky mohlo? Už při stavbě trati jsme s klukama z liberecké Garage Crew cítili skoro posvátnou úctu k tomu místu. Stejně tak to bylo u závodníků. I když řada z nich byla v jednom z největších českých muzeí poprvé, uvědomovali si tu neopakovatelnou příležitost závodit v budově, která během své historie zažila mimo jiné i Jára Cimrmana přinášejícího se zpově-

ním svoje převratné vynálezy.

Tak takhle přesně se to stalo a za nás pořadatele můžu říct, že náš nápad to rozhodně nebyl. Kdo by na něco podobného vůbec myslel? Za možnost to zažít můžeme poděkovat Ivanu Rousovi, historikovi Severočeského muzea. Jemu se plán takového setkání zdánlivě neslučitelných světů zrodil v hlavě. Díky tomu se podařilo nejen neplánované, ale stylově zakončit výstavu Kolo 1817–2017, která v muzeu probíhala do prosince minulého roku, ale také se rozloučit s budovou muzea. Ta se na následující rok a půl uzavře kvůli rekonstrukci. A nakonec pro nás bajkery to bylo nečekané a netradiční zahájení sezóny. ■

MuzeumTB RACE

24. 3. 2018

Start první závodní jízdy v 11:00

Unikátní a neopakovatelný závod horských kol
v prostorech Severočeského muzea v Liberci
Info na www.facebook.com/bikeparkjested

 SEVEROČESKÉ MUZEUM

2426i
KVALITA OUVĚŘENÉ PRÁCE

MAX1
bike components

ROCK MACHINE

FUNSTORM-SHOP.CZ
YOUR CLOTHING & SHOES SHOP